

Народна майстриня Параска Питиляк.
Фото 1995 р.

баранів, оленів, кіз, витягування сирного «мотуззя» та прив'язування його у вигляді кінської збруї, декоративного «нарізання» сиру для грив і хвостів тварин. Характер виробів, їх сюжети, образи, розмір майстриня завжди корегувала із запитами ринку, бо ж сама возила своїх «баранів» і «баранчиків» продавати у Косів. Однак, у всіх виробках жило й світилося зсередини її неповторне, індивідуальне людське начало. Щодо цього особливо показовий її великий кінь з бербенищами. Розміром з долоню дорослої людини, мішний, з характерним вигином тудуба цей кінь напрочуд тектонічно до-

цільний, елегантний за формами, водночас сучасний і дуже давній за змістом. У нім, на нашу думку, втілені найкращі риси пластичної інтуїції гуцулів, які здавна в горах випасали худобу, виробляли молоко і сир. Недаром саме Парасчиним коням віддавали перевагу місцеві жителі прикрашаючи ними могили і даруючи їх родичам, знайомим у дні весняних та осінніх «гробків».

Ще Параска робила селенки, плела красиві капці на замовлення. Її чоловік, Дмитро, був майстром-різьбярем. Син, Василь, теж пішов по різьбярській стежці, виготовляли сувеніри з дерева і три її дочки. Однак ніхто з них так і не навчився робити баранів з сиру... Зрештою, нічого вічного немає. Зникають, руйнуються промисли, розсипаються родини майстрів, пустками дивляться будинки колись наповнені життям — галасливим, шумливим, тихим, радісним, сумним.

Життя сирного коня порівняно недовге. Через рік-два він починає жовтіти, потім робиться рудим, брунатним і розкришується. Але за цей час встигає поспілкуватися з вічністю, перетілити її у свій образ. Це вічність форми і пам'яті, вічність сучасного, минулого та майбутнього. І в цьому бере участь, в цьому перебуває і завжди перебуватиме душа майстра, зокрема душа Параски Питиляк — мудрої, лагідної людини, доброї, широсердної жінки.

Олександр НАЙДЕН,
Людмила ОРЛОВА

Київ

ЛЬВІВЩИНА ВШАНОВУЄ ЮРІЯ СІНГАЛЕВИЧА

Кілька днів у Львові тривало святкове вшанування 85-річчя видатного бандуриста Галичини Юрія Сінгалевича (1911 — 1947), організоване Львівським відділенням Всеукраїнської спілки кобзарів (голова Богдан Жеплинський) та Обласним центром народної творчості (директор Роман Береза).

Розпочалось святкування заупокійною Літургією в храмі Преображення Христового, походом кобзарства та покладанням квітів на могилу бандуриста на Личаківському цвинтарі. Під час панахиди та в храмі співала заслужена капела бандуристів «Карпати», заснована учнем Ю. Сінгалевича Юрієм Данилівим. Були присутні багато бандуристів, дружина та рідні покійного.

Наступного дня у приміщенні Музею С. Крушельницької відбувся вечір спогадів, на який зібралися близькі та рідні Сінгалевича, численні його учні й шанувальники.

Зі спогадами виступили рідні Сінгалевича, зокрема його племінниця Неоніла Іванівна Сінгалевич, друзі та побратими, зокрема актор Львівського театру ляльок п. Теодор Серант, бандурист Олег Гасюк, керівник капел бандуристів «Дзвіночок» та «Галичанка» п. Володимир Дичак. В музеї грали-співали тріо бандуристок «Галичанка» (в складі О. Баглая, Р. Марко та С. Пінчак), дует в складі Марії Сороки та Марії Салагай, кобзарі-бандуристи зі Львова Лайош Молнар, Михайло Баран, Тарас Дороцький, брати Ростислав та Тарас Гривули, а також представники інших областей: кобзар Михайло Коваль із села Великий Хутір на Черкащині та бандурист Дмитро Яцьків із Полтави. Була розгорнута тематична виставка, на якій, окрім численних фотодокументів, були представлені грамплатівка з записом творів у виконанні Сінгалевича, а

також багато його ескізів, замальовок, образів та кілька портретів, які зберегла та представила на виставку п. Я. Скородинська та племінниці Сінгалевича. Свої віршовані поезії зачитали на вечорі М. Баран та гість із Полтави Олексій Токаренко.

У неділю, 26 травня, в театрі ім. М. Заньковецької проходив 1-й Кобзарський фестиваль ім. Ю. Сінгалевича. У вщерть заповненому залі театру виступали кращі капели бандуристів, тріо та окремі виконавці Львівщини, представники кобзарства з інших областей. Фестиваль вилився у справжнє торжество кобзарського мистецтва. Досить сказати, що в концерті взяло участь близько 500 осіб. Море квітів та шедри оплески були широю винагородою бандуристам за подаровану радість свята.

Кожний із учасників солістів та всі колективи, які взяли участь у цьому фестивальному концерті, були нагороджені мистецьки виконаною пам'яткою медаллю-плакеткою.

Велика Кобзарська Рада присвоїла бандуристці, дружині Юрія п. Наталії Сінгалевич-Дідошак та учаснику Першої капели бандуристів Сінгалевича бандуристу Олегу Гасюку "Почесний член Всеукраїнської спілки кобзарів".

Перший Кобзарський фестиваль ім. Юрія Сінгалевича залишив незабутні враження та став справді історичною подією. Шкода тільки, що Львівське телебачення виявилось не на висоті й не вело ні репортажу, ні зйомок, щоб ознайомити широке коло глядачів з таким незабутнім концертом-фестивалем.

Львів

Одарка КОВАЛЬЧУК

Гомін і відгомін

ГОЛОСИ

Через гори і доли, понад океани,
Крізь пуші і джунглі — пливуть день
і ніч голоси.
То не пісня, не поклик, не клекіт. То зойк
незбаганий —
Як останнє зіпхання з останніх сил.

Не впіймати мелодії, сенсу не відгадати
Тих приглушених простором, далечинами
тятих слів.
Відчуваєш одне лиш: крізь роки, події і дати
Хтось болочо-близький, — хтось, хто мусів
загинути, — ось зацілів!

15.III.1963

Він ворушиться й навіть пручається —
у останній судомі,
Коли вже мов цементом заціпило певність
кінця.
І прояснює невідоме,
Й вирисовує обрис лица.

І вже руку підводить. І запалими палить
очима.
І вже виразно видно: вогник життя не потух.
Скалічено й зганьблено тіло твоє,
Батьківщино,
Та майбутніми бурями дихає Дух.

Євген Маланюк

УКРАЇНСЬКІ ЛИЦАРІ

Мазепа, Орлик, Войнаровський
Колись по Києву ішли
Й очами спраглими пили
Блакитні далі задніпровські.
Від горя горбилися гори,
Стогнали люди від ярма,
Куди не глянеш, скрізь тюрма,
Поспіль сплюндровані простори
І дума трьох була одна,
Як зупинить страшну руїну.

Як оживити Україну,
Щоб відродилася вона.
Щоб ясні зорі, тихі води
І мир на берегах Дніпра,
Щоб ні кривавого Петра
І ні домашньої незгоди...
Вітри гуляли у полях,
Ліси стреміли, як сторожа.
В старім соборі Мати Божа
Благословляла хресний шлях.

Олесь Лупій.
"Золотий гомін". — К., 1991.

МАЗЕПА

(Уривок з поеми)

... Так сталося: ріками крові,
Страждань, катівства й сліз
Вщастилось дикому Петрові
У славі досягнути зір...
Та вмер, як кат, в своєму гніві,
Ніхто не плакав не ридав

І чувся весь народ шасливий,
Що кат самодержавний впав.
Бичем гребіжної держави
Цар славу збудувати зміг.
Та духом згинув він в неславі
Мазепа духом переміг.

Микита Мандрика.
Полтава. Поема. З передмовою проф. Я. Рудницького. —
Вінніпег, 1960. — С. 82.